

آگاهی، نگرش و توانمندی پژوهشی دانش‌آموختگان دوره دکتری حرفه‌ای پزشکی و دندان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان

محمد فلاح، بهزاد هوشمند، احمد جنیدی‌جعفری، فرشید شمسایی، سعید بشیریان

چکیده

مقدمه: دانش‌آموختگان دوره دکتری عمومی پزشکی باید حداقلی از توانمندی پژوهشی را در دوره تحصیل خود کسب نمایند. بدین منظور برنامه‌های متعددی مثل ارائه واحد درسی آمار و روش تحقیق، کارگاه روش تحقیق در سیستم‌های بهداشتی و پایان‌نامه تحقیقاتی برای آنان ارائه می‌گردد. هدف این تحقیق تعیین آگاهی، نگرش و توانمندی پژوهشی دانش‌آموختگان دوره دکتری عمومی پزشکی و دندان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۳۸۲ بوده است.

روش‌ها: در یک مطالعه توصیفی، ۶۰ نفر از پزشکان و دندان‌پزشکان که کمتر از دو سال دانش‌آموخته شده بودند بطور تصادفی انتخاب و از آنان خواسته شد که هر کدام پرسشنامه‌های روا و پایایی آگاهی و نگرش را تکمیل و یک پروپوزال آماده نموده و تحویل دهند. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS و با محاسبه شاخص‌های مرکزی و پراکندگی و توزیع فراوانی و با آزمون t تجزیه و تحلیل گردید.

نتایج: میانگین و انحراف معیار نمره آگاهی $12/5 \pm 2/72$ (از ۲۲ نمره)، میانگین نمره نگرش $55/25 \pm 6/49$ (از ۸۰ نمره) بود. میانگین نمره توانمندی نیز $15 \pm 7/27$ (از ۳۴ نمره) تعیین گردید. در مجموع ۲۷/۵ درصد از پزشکان دارای آگاهی اندک از تحقیق بودند در حالی که تنها ۳ درصد آنها نگرش منفی نسبت به تحقیق داشتند. شرکت قبلی در کارگاه روش تحقیق با توانمندی پژوهشی رابطه معنی‌دار آماری نداشت.

نتیجه‌گیری: آگاهی اکثریت پزشکان و دندان‌پزشکان از تحقیق در سطح متوسط پایین ولی قابل قبول بود. از نظر توانمندی پژوهشی، اکثر پزشکان و دندان‌پزشکان دارای توانمندی پایین اما در سطح قابل قبول پژوهشی بودند. نگرش اکثریت پزشکان نسبت به تحقیق مثبت بود. در مجموع میزان توانمندی پژوهشی پزشکان از وضعیت مطلوب فاصله دارد.

واژه‌های کلیدی: توانمندی، پژوهش، پزشکان، دندان‌پزشکان.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۴؛ ۵(۲): ۱۳۸ تا ۱۳۹.

مقدمه

بیماری‌ها و آسیب‌های بهداشتی هستند، همواره محل چالش و نظرات ضد و نقیض بوده است. برخی بر وظیفه نخست اصرار دارند و بر این باورند که وظیفه پزشک تشخیص درست و به موقع بیماری‌ها، درمان درست و کامل آنها و در نتیجه کاهش درد و رنج بیماران است (۱). عده‌ای دیگر ضمن قبول وظیفه نخست برای پزشکان، معتقدند برای انجام درست این وظیفه، پزشک باید روش پژوهش را نیز بداند، محقق نیز باشد تا در متن ارائه خدمات درمانی به جست و جوی علل پیدایش آنها نیز بپردازد و در کشف ناشناخته‌ها در حیطه پزشکی اقدام نماید.

این نظریه که وظیفه پزشکان دانش‌آموخته مراکز آموزش عالی فقط ارائه خدمات بهداشتی و درمانی است یا علاوه بر آن، نیازمند پژوهش برای یافتن علل وقوع

آدرس مکاتبه: دکتر محمد فلاح (دانشیار)، گروه انگل و قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، خیابان شهید فهمیده، همدان.

E-mail: mohfall@yahoo.com

دکتر بهزاد هوشمند، استادیار بخش پریدنتولوژی، دکتر احمد جنیدی‌جعفری، دانشیار گروه بهداشت محیط، فرشید شمسایی و سعید بشیریان، مربیان دانشکده بهداشت

دانشگاه علوم پزشکی همدان

این مقاله در تاریخ ۸۴/۴/۴ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۴/۱۰/۷ اصلاح شده و در تاریخ ۸۴/۱۲/۱۰ پذیرش گردیده است.